

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach
Filia w Starachowicach

XXX Jubileuszowy Tydzień Kultury Języka

Czerp mądrość od autorytetów,
ale ufaj sobie

Kielce 2022

Redakcja

Edyta Smolińska

Korekta

Małgorzata Pronobis

Redakcja techniczna

skład komputerowy i opracowanie graficzne

Robert Kardas

Projekt i opracowanie graficzne okładki

Edyta Smolińska

Robert Kardas

Nota biograficzna

Helena Borowiec

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach

Kielce, ul. Jana Pawła II 5

tel. (41) 344-28-61; tel/fax (41) 344-62-01

www.pbw.kielce.pl

biblioteka@pbw.kielce.pl

Wstęp

Tegoroczny Tydzień Kultury Języka jest już XXX – jubileuszowym. Odbywa się w dniach 14-19 marca 2022 r., a motywem przewodnim tej edycji jest hasło: **Czerp mądrość od autorytetów, ale ufaj sobie**. Najważniejszym celem projektu jest stworzenie jak najliczniejszemu gronu odbiorców możliwości uczestnictwa w ciekawych spotkaniach z językiem polskim. Ideą Tygodnia Kultury Języka jest również:

- ~ uświadomienie roli języka ojczystego w życiu człowieka i narodu,
- ~ stworzenie możliwości aktywnego uczestnictwa w propozycjach różnorodnych form Tygodnia,
- ~ przygotowanie ucznia do świadomego uczestnictwa w kulturze poprzez prezentację różnych form ekspresji kulturalnej,
- ~ propagowanie kultury języka w różnych sytuacjach życiowych,
- ~ kształtowanie estetyki i formy wypowiedzi w sytuacjach codziennych i publicznych¹.

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach Filia w Starachowicach włączając się w tegoroczne obchody zaprasza Państwa do wysłuchania prelekcji dr hab. Heleny Borowiec – wy-

---

¹ <https://ilij.ujk.edu.pl/xxx-tydzien-kultury-jezyka/> [dostęp 07.03.2022]

kładowcy UMCS Lublin. Wykład odbędzie się w dniu 17 marca 2022 r. o godzinie 16.30, w filii PBW w Starachowicach.

W trakcie spotkania prezentowane będą publikacje ze zbiorów Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej, związane z tematem prelekcji – „Poprawność językowa a etyka i estetyka słowa”.

Ponadto udostępniamy Państwu zestawienie bibliograficzne będące wyborem literatury przedmiotu. Wszystkie uwzględnione w zestawieniu pozycje znajdują się w zbiorach naszej biblioteki.

Dr hab. Helena Borowiec
UMCS Lublin

Absolwentka filologii polskiej UMCS. Doktor habilitowany nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo. Wykładowca na wielu kierunkach lubelskiej uczelni (filologia polska, logopedia, nauczanie początkowe, wychowanie przedszkolne, informatyka, fizyka). Promotorka języka i kultury polskiej w Bułgarii (lektorka języka polskiego na Uniwersytecie im. Klimenta Ochridskiego w Sofii). Autorka książek: *Słownictwo elementarzysty a możliwości umysłowe dziecka* oraz *Dziecięce rozumienie świata (Studium lingwistyczne)*. Współautorka podręcznika dla studentów bułgarskiej polonistyki *Polska leksyka i frazeologia. Teksty i ćwiczenia leksykalno-gramatyczne*.

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach
Filia w Starachowicach

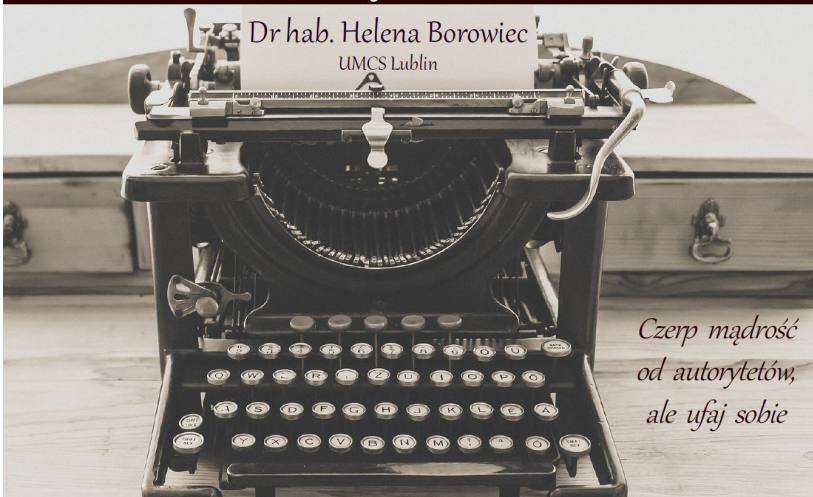
TYDZIEŃ KULTURY JEZYKA

17 marca 2022 r.
godzina 16,30

TYDZIEŃ

Wykład
Poprawność językowa a etyka
i estetyka słowa

Dr hab. Helena Borowiec
UMCS Lublin

*Czerp mądrość
od autorytetów,
ale ufaj sobie*

Kielce 2022

Poprawność językowa a etyka i estetyka słowa

wybór literatury ze zbiorów PBW w Kielcach

1. Brückner, Aleksander : Cywilizacja i język : szkice z dziejów obyczajowości polskiej / Aleksander Brückner. – Wyd. popr. i powiększone. – Warszawa : K. Kowalewski, 1901.
PBW Kielce – sygn. S 407 / czyt.80
2. Bugajski, Marian : Język w komunikowaniu / Marian Bugajski. – Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 2007.
PBW Kielce – sygn. 243638 / czyt.80
3. Buttler, Danuta : Kultura języka polskiego. T. [1], Zagadnienia poprawności gramatycznej / Danuta Buttler, Halina Kurkowska, Halina Satkiewicz. – Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1986.
PBW Kielce – sygn. 189136, 189135 / wyp.
4. Buttler, Danuta : Kultura języka polskiego. [T. 2], Zagadnienia poprawności leksykalnej (słownictwo rodzime) / Danuta Buttler, Halina Kurkowska, Halina Satkiewicz. – Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1982.
PBW Kielce – sygn. 164624 / czyt.80
PBW Kielce – sygn. 164627, 164626, 164625 / wyp.
PBW Kielce filia Starachowice – sygn. 36267, 23339, 23338

5. Doroszewski, Witold : Myśli i uwagi o języku polskim : poprawność językowa i nauczanie języka, objaśnienia wyrazów i form, uwagi o pisowni / Witold Doroszewski. – Warszawa : M. Arct, 1937.
PBW Kielce – sygn. 2153 / czyt. mag.
6. Doroszewski, Witold : O kulturę słowa : wybór porad językowych / Witold Doroszewski ; wybór, oprac. i przedm. Stanisław Dubisz. – Warszawa : „Książka i Wiedza”, cop. 1991.
PBW Kielce – sygn. 212440 / wyp.
7. Funkcje języka i wypowiedzi / pod red. Jerzego Bartmińskiego i Renaty Grzegorzczukowej. – Wrocław : „Wiedza o Kulturze”, 1991.
PBW Kielce – sygn. 213518 / czyt.80
8. Furdal, Antoni : Polska oda do radości : Język i kultura narodowa we wspólnej Europie / Antoni Furdal. – Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 2000.
PBW Kielce – sygn. 229160 / czyt.32
PBW Kielce – sygn. 229161 / wyp.
9. Głowiński, Michał : Nowomowa po polsku / Michał Głowiński. – [Wyd. 1 dodr.]. – Warszawa : „Pen”, 1991.
PBW Kielce – sygn. 208142 / czyt.80
PBW Kielce – sygn. 208143 / wyp.
PBW Kielce filia Starachowice – sygn. 32556
10. Grzenia, Jan : Komunikacja językowa w Internecie / Jan Grzenia. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2007.
PBW Kielce – sygn. 243637 / czyt.004
PBW Kielce filia Starachowice – sygn. 40794
11. Hejterstwo : nowa praktyka kulturowa? : geneza, przypadki, diagnozy / pod redakcją Julii Dynkowskiej, Natalii Lemann, Michała Wró-

- blewskiego i Anny Zatory. – Łódź : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2017.
PBW Kielce – sygn. 258317 / czyt. 316
PBW Kielce filia Starachowice – sygn. 41901
12. Jadacka, Hanna : Kultura języka polskiego : fleksja, słowotwórstwo, składnia / Hanna Jadacka. – Wyd. 1, dodr. 2. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2007.
PBW Kielce filia Starachowice – sygn. 38442
13. Język jako świadectwo kultury dawnej i współczesnej / red. nauk. Stanisław Cygan ; Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Instytut Filologii Polskiej. – Kielce : Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, 2016.
PBW Kielce – sygn. 257571 / wyp.
14. Język polityki a współczesna kultura polityczna / pod red. Janusza Anusiewicza i Bogdana Sicińskiego. – Wrocław : Towarzystwo Przyjaciół Polonistyki Wrocławskiej, 1994.
PBW Kielce – sygn. 218170 / czyt.80
15. Język zwierciadłem kultury – czyli Nasza codzienna polszczyzna : praca zbiorowa / pod red. Haliny Zgólkowej. – Poznań : Wydawnictwo Poznańskie, 1988.
PBW Kielce – sygn. 197319, 197318 / wyp.
16. Kaczor, Monika : Estetyka słowa a kultura języka / Monika Kaczor. – Zielona Góra : Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, 2009.
PBW Kielce filia Staszów – sygn. 26352
17. Kaczor, Monika : Estetyka słowa w przestrzeni miejskiej – na przykładzie nazw sztyldów / Monika Kaczor // „Polonistyka”. – 2015, nr 4 [1], s. 2-5.
PBW Kielce – czyt.

18. Karpowicz, Tomasz : Kultura języka polskiego : wymowa, ortografia, interpunkcja / Tomasz Karpowicz. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2009.
PBW Kielce – sygn. 250424 / czyt.80
PBW Kielce – sygn. 250425 / wyp.
19. Kołodziejczyk, Ewa : Kilka uwag o kryterium zwyczaju językowego / Ewa Kołodziejczyk // „Poradnik Językowy”. – 1995, z. 9-10, s. 29-34.
PBW Kielce – czyt.
20. Kołodziejczyk-Trawińska, Aneta : Imiona w polskim prawie – prawo wobec imion / Aneta Kołodziejczyk-Trawińska // „Poradnik Językowy”. – 2008, z. 2, s. [41]-55.
PBW Kielce – czyt.
21. Kram, Jerzy : Zarys kultury żywego słowa / Jerzy Kram. – Wyd. 3 popr. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1995.
PBW Kielce – sygn. 220214 / wyp.
22. Krasnowolski, Antoni : Systematyczna składnia języka polskiego / Antoni Krasnowolski. – Warszawa : [s.n.], 1897.
PBW Kielce – sygn. S 113787 / czyt. 80
23. Kromski, Kamil : Polonistyczne rozważania o kulturze i poprawności języka / Kamil Kromski // “Polonistyka”. – 2016, nr 2, s. 20-21.
PBW Kielce – czyt.
24. Kryński, Adam Anton : Gramatyka języka polskiego / przez Adama Antoniego Kryńskiego. – Wyd. 2 powiększone i popr. – Warszawa : M. Arct, 1900.
PBW Kielce – sygn. S 171491 / czyt. 80

25. Kultura języka naukowo-technicznego / [red. nauk. Marian Kloza]. – Wrocław : Wydawnictwo Politechniki Wrocławskiej, 1978.
PBW Kielce – sygn. 145340, 145339 / wyp.
26. Kultura językowa uczniów oraz inne zagadnienia z zakresu poprawności językowej : materiały z sesji / [red. nauk. Monika Gruchmanowa, Aleksandra Szczepanek, Anatol Ulman ; organizatorzy] Instytut Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych w Koszalinie [przy współud. Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Słupsku oraz Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu]. – Koszalin : Instytut Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych, 1978.
PBW Kielce – sygn. 144238 / czyt. Met. Jęz. Pol.
27. Lehr-Spławiński, Tadeusz : Szkice z dziejów rozwoju i kultury języka polskiego / Tadeusz Lehr-Spławiński. – Łwów : Książnica-Atlas, 1938.
PBW Kielce – sygn. S 2023 / czyt.80
28. Manovich, Lev : Język nowych mediów / Lev Manovich ; [tł. Piotr Cypryański]. – Warszawa : Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, cop. 2006.
PBW Kielce – sygn. 241765 / czyt.316
29. Marcjanik, Małgorzata : Grzeczność w komunikacji językowej / Małgorzata Marcjanik. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2007.
PBW Kielce – sygn. 244080 / czyt.39
30. Marcjanik, Małgorzata : Mówimy uprzejmie : poradnik językowego savoir-vivre'u / Małgorzata Marcjanik. – Wyd.1, dodruk. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2014.
PBW Kielce filia Starachowice – sygn. 41726

31. Marcjanik, Małgorzata : Polska grzeczność językowa / Małgorzata Marcjanik. – Wyd. 2 poprawione. – Kielce : Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Jana Kochanowskiego, 2000.
PBW Kielce – sygn. 229123 / czyt.39
32. Marcjanik, Małgorzata : W kręgu grzeczności : wybór prac z zakresu polskiej etykiety językowej / Małgorzata Marcjanik. – Kielce : Wydawnictwo Akademii Świętokrzyskiej, 2001.
PBW Kielce – sygn. 233198, 232312 / wyp.
33. Markowski, Andrzej : Kultura języka polskiego : teoria, zagadnienia leksykalne / Andrzej Markowski. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2009.
PBW Kielce – sygn. 250433, 250432 / wyp.
34. Markowski, Andrzej : Od nowomowy do wulgaryzacji / Andrzej Markowski // „Polski w Praktyce”. – 2009, nr 5, s. 47-48.
35. Markowski, Andrzej : Poradnik profesora Markowskiego / [Andrzej Markowski]. – Poznań ; [Żychlin] : Wiedza, 2017.
PBW Kielce – sygn. 259602 / czyt.80
36. Miłułka, Krystyna : O poprawności gramatycznej: wczoraj – dziś – jutro / Krystyna Miłułka // „Języki Obce w Szkole (czasopismo elektroniczne)”. – 2013, nr 4, s. 95-102.
PBW Kielce – czyt.
37. Mosiołek-Kłosińska, Katarzyna : Dobra zmiana czyli Jak się rządzi światem za pomocą słów / Katarzyna Kłosińska, Michał Rusinek. – Kraków : Wydawnictwo Znak, 2019.
PBW Kielce filia Ostrowiec Św. – sygn. 52942

38. Mowa rozświetlona myślą : świadomość normatywno-stylistyczna współczesnych Polaków / red. Jan Miodek przy współpracy Moniki Zaśko-Zielińskiej i Igora Borkowskiego. – Wrocław : Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 1999.
PBW Kielce – sygn. 231764 / wyp.
39. Mówimy poprawnie : wybór artykułów z dziedziny kultury języka / pod red. Michała Jaworskiego ; Wyższa Szkoła Pedagogiczna. – Kielce : Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Jana Kochanowskiego, 1979.
PBW Kielce – sygn. 145794, 145793 / wyp.
40. Naruszewicz-Duchlińska, Alina : Kultura zachowań językowych w internecie / Alina Naruszewicz-Duchlińska. – Wyd. 1. – [Warszawa] : PWN ; [2019].
PBW Kielce filia Busko-Zdrój – sygn. 44429
PBW Kielce filia Kazimierza Wielka – sygn. 32778
PBW Kielce filia Konskie – sygn. 49475
PBW Kielce filia Opatów – sygn. 28447
PBW Kielce filia Pinczów – sygn. 31133
PBW Kielce filia Włoszczowa – sygn. 32029
41. Naruszewicz-Duchlińska, Alina : Nienawiść w czasach internetu / Alina Naruszewicz-Duchlińska. – Gdynia : Novae Res, cop. 2015.
PBW Kielce filia w Starachowicach – sygn. 41578
42. Podracki, Jerzy : Pułapki językowe – w szkole i nie tylko / Jerzy Podracki. – Warszawa : JUKA, 2000.
PBW Kielce – sygn. 231859 / czyt.80
PBW Kielce – sygn. 232098 / wyp.
43. Podracki, Jerzy : Świat ludzi, rzeczy, słów : pogadanki o języku i kulturze / Jerzy Podracki. – Warszawa : „Oświata”, 1994.
PBW Kielce – sygn. 223356, 223068 / wyp.

44. Polański, Edward : O poprawność językową i ortograficzną / Edward Polański // „Przegląd Edukacyjny”. – 2000, nr 4, s. 5-7.
PBW Kielce – czyt.
45. Polska etykieta językowa / pod red. Janusza Anusiewicza i Małgorzaty Marcjanik. – Wrocław : „Wiedza o Kulturze”, 1992.
PBW Kielce – sygn. 213520 / czyt.80
46. Potoczność w języku i w kulturze / pod red. Janusza Anusiewicza i Franciszka Nieckuli. – Wrocław : „Wiedza o Kulturze”, 1992.
PBW Kielce – sygn. 213519 / czyt.80
47. Przemiany języka na tle przemian współczesnej kultury / red. nauk. Kazimierz Ożóg, Ewa Oronowicz-Kida. – Rzeszów : Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2006.
PBW Kielce filia Ostrowiec Św. – sygn. 49888, 49889
48. Reczek, Stefan : Słowo się rzekło czyli Monolog o kulturze języka / Stefan Reczek. – Rzeszów : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1988.
PBW Kielce – sygn. 195496, 195495, 194760 / wyp.
49. Romanek, Beata : Kultura słowa : podręcznik dla studentów pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej / Beata Romanek. – Rzeszów : Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2017.
PBW Kielce filia Starachowice – sygn. 41877
50. Rozprawy i wnioski o ortografii polskiej przez deputacją od Król. Towarzystwa Warsz. Przyjaciół Nauk wyznaczoną. – Warszawa : Drukarnia Józefa Węckiego, 1830.
PBW Kielce – sygn. S 171491 / czyt. 80

51. Ruszkowski, Marek : Nie tylko o kulturze języka : szkice o współczesnej polszczyźnie / Marek Ruszkowski. – Kielce : „Gens”, 1999.
PBW Kielce – sygn. 228307 / czyt.80
PBW Kielce – sygn. 228335 / wyp.
52. Ruszkowski, Marek : O akcencie hiperpoprawnym / Marek Ruszkowski // „Poradnik Językowy”. – 2004, z. 7, s. [59]-65.
PBW Kielce – czyt.
53. Rybicka-Nowacka, Halina : Losy wyrazów obcych w języku polskim / Halina Rybicka. – Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1976.
PBW Kielce – sygn. 124349, 124347 / wyp.
54. Sierociński, Teodory : Gramatyka polska. Cz. 2, Z załączeniem nauki o postaciach retorycznych, o wierszowaniu i o stylu / ułożona przez Teodozego Sierocińskiego. – Warszawa : Henryk Natanson, 1847.
PBW Kielce – sygn. S 171491 / czyt. 80
55. Słownictwo współczesnej polszczyzny w okresie przemian / red. Jan Mazur ; Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2000.
PBW Kielce filia Włoszczowa – sygn. 26225
56. Staniczakowa, Łucja : Kilka słów o etyce języka / Łucja Staniczakowa // “Polonistyka”. – 2013, nr 11, s. 36-38.
PBW Kielce – czyt.
57. Valéry, Paul : Estetyka słowa : szkice / Paul Valéry ; wybór Aleksandry Frybesowej ; wstęp Macieja Żurowskiego ; przeł. Donata Eska, Aleksandra Frybesowa. – Warszawa : Państwo-

- wy Instytut Wydawniczy, 1971.
PBW Kielce – sygn. 87296, 87295, 87294, 87293 / wyp.
PBW Kielce filia Starachowice – sygn. 9367
58. W kręgu języka i kultury / pod redakcją Marzeny Marczewskiej i Hanny Mijas ; Kieleckie Towarzystwo Naukowe. – Kielce : Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, 2020.
PBW Kielce – sygn. 262592 / wyp.
59. Walczak, Bogdan : Wartościowanie w języku i językoznawstwie / Bogdan Walczak // „Polo-nistyka”. – 2011, nr 9, s. 6-11.
PBW Kielce – czyt.
60. Wileczek, Anna : Język i komunikacja : wprowadzenie dla pedagogów / Anna Wileczek. – Wyd. 1. – Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 2020.
PBW Kielce – sygn. 262076 / wyp.
61. Współczesny język polski / pod red. Jerzego Bartmińskiego. – Wrocław : „Wiedza o Kulturze”, 1993.
PBW Kielce – sygn. 216174 / czyt. Enc.
PBW Kielce filia Starachowice – sygn. 33680
62. Zgółkowa, Halina : Poprawność językowa a skuteczność komunikacyjna / Halina Zgółka, Tadeusz Zgółka. – (Mowa rozświetlona myślą : świadomość normatywno-stylistyczna współczesnych Polaków / red. Jan Miodek ; współpr. Monika Zaśko-Zielińska, Igor Borkowski) // „Acta Universitatis Wratislaviensis” Nr 1982 (1999), s. [39]-44.
63. Zwoliński, Andrzej : Słowo w relacjach społecznych / Andrzej Zwoliński. – Kraków : Wydawnictwo WAM, 2003.
PBW Kielce – sygn. 239141 / czyt.

64. Życzliwość i agresja w języku i kulturze / pod red. Anny Dąbrowskiej i Alicji Nowakowskiej. – Wrocław : Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2005.
PBW Kielce – sygn. 246825 / czyt.80

Małgorzata Pronobis

